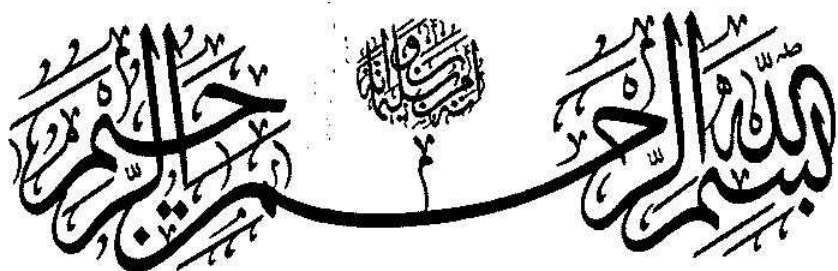

۱۳۶۹۱۷

آموزش قرآنی علوم بلاغت

مناهی در مباحث علم بیان و بدیع

تألیف:

دکتر دل آرا نعمتی پیرعلی

انتشارات سرفراز

آموزش قرآنی علوم بلاغت

جستاری در مباحث علم بیان و بدیع

✱ تالیف: دکتر دل آرا نعمتی پیرعلی

✱ ناشر: سرافراز

✱ تعداد صفحات: ۱۱۶ صفحه

✱ نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۴

✱ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۸-۳۴۵-۹

✱ شمارگان: ۱۰۰ جلد

✱ قیمت: ۴۰۰۰ تومان

کتاب مقوق برای ناشر محفوظ است.

سرشناسه	نامتی پیرعلی، دل آرا، ۱۳۴۳ -
عنوان و نام پدیدآور	آموزش قرآنی علوم بلاغت: جستاری در مباحث علم بیان و بدیع / تالیف دل آرا نعمتی پیرعلی.
مشخصات نشر	کرج: سرافراز، ۱۳۹۴
مشخصات ظاهری	۱۱۶ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۲۸-۳۴۵-۹
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۱۶؛ همچنین به صورت زیر درج شده است.
عنوان دیگر	جستاری در مباحث علم بیان و بدیع.
موضوع	قرآن -- مسائل ادبی -- معانی و بیان
موضوع	زبان عربی -- معانی و بیان
موضوع	زبان عربی -- بدیع
رده بندی کنگره	۷۸/۱۳۹۴۲۰۲۸PJA
رده بندی دیویی	۰۴۹۲۸/۸۰۸
شماره کتابشناسی ملی	۳۹۸۵۲۳۵

مرکز بخش: نمایشگاه و فروشگاه تخصصی کتاب دانشگاهی خوارزمی

کرج - رجائی شهر - بلوار مؤذن شرقی - روبروی بانک ملی دانشگاه آزاد - پلاک ۳۲

تلفن: ۳۴۴۴۳۶۹۳ - ۳۴۴۵۰۱۵۳ - ۰۴۲۰۸۵۶۳ - ۰۴۲۰۸۵۹۵ - ۳۴۴۲۱۵۹۵ - ۰۲۶

۱	مقدمه
۱	ویژگی های کتاب
۳	● علم بیان
۴	۱- تعریف علم بیان
۴	۲- موضوع، مباحث و فایده علم بیان
۸	۳- شیوه های یادگیری در علم بیان
۸	۳-۱- تشبیه
۸	● تعریف تشبیه
۸	● ارکان تشبیه
۹	● طرفین تشبیه
۹	● اقسام طرف تشبیه
۱۰	الف- اقسام طرف تشبیه به اعتبار حسی و عقلی بودن
۱۰	●- اقسام تشبیه به اعتبار حسی و عقلی بودن طرفین
۱۱	ب- اقسام طرف تشبیه، به اعتبار مفرد و مرکب بودن
۱۲	●- اقسام تشبیه به اعتبار مفرد و مرکب بودن طرفین
۱۳	●- اقسام تشبیه به اعتبار تعدد طرفین
۱۵	تمرین
۱۷	● ادوات تشبیه و اقسام آن
۱۹	●- اقسام تشبیه به اعتبار ادوات
۲۱	● وجه شبه
۲۱	●- اقسام وجه شبه
۲۲	●- اقسام تشبیه به اعتبار وجه شبه

۲۴	تمرین
۲۵	● اقسام دیگری از تشبیه
۲۵	* - تشبیه بلیغ
۲۶	* - تشبیه مقلوب
۲۶	* - تشبیه ضمنی
۲۶	* - تشبیه تفضیل
۲۷	* - تشبیه نفاذ (تهکّر)
۲۷	● اغراض تشبیه
۲۷	* - بیان حال مشبه
۲۷	* - بیان مقدار حال المشبه
۲۸	* - بیان امکان مشبه
۲۸	* - تقریر حال مشبه
۲۹	* - تزیین المشبه
۲۹	* - تفحیح المشبه
۲۹	تمرین‌های قرآنی
۳۶	۳-۲- حقیقت و مجاز
۳۶	● تعریف حقیقت و مجاز
۳۶	● ارکان مجاز
۳۶	● تعریف علاقه
۳۷	* - اقسام علاقه
۳۷	● تعریف قرینه
۳۷	* - اقسام قرینه
۳۸	● اقسام مجاز
۳۸	* - مجاز لغوی

۳۸	• اقسام مجاز لنوی
۳۸	• - مجاز غیر مرسل
۳۸	• - مجاز مرسل
۳۸	• اقسام مجاز مرسل
۳۸	• - مجاز مرسل مفرد
۳۸	• - اقسام علاقات مجاز مرسل مفرد
۴۴	• - مجاز مرسل مرکب
۴۶	• مجاز عقلی
۴۹	تمرین های قرآن
۵۴	۳-۳- استعاره
۵۴	• تعریف استعاره
۵۴	• تعریف قرینه و اقسام آن
۵۵	• تفاوت استعاره با مجاز مرسل
۵۵	• تفاوت استعاره با تشبیه
۵۶	• ارکان استعاره
۵۶	• اقسام استعاره به اعتبار ذکر یکی از طرفین
۵۶	• - استعاره تصریحیه (مصرحه)
۵۷	• - استعاره مکنیه (بالکنایه)
۵۷	• اقسام استعاره به اعتبار ذکر مناسبات
۵۸	• - استعاره مرشحیه
۵۸	• - استعاره مجرده
۵۹	• - استعاره مطلقه
۵۹	• اقسام استعاره مصرحه به اعتبار لفظ مستعار
۶۰	• - اصلیه

۷۸	✱- ایماء و اشاره
۷۸	● اردافه
۷۹	تمرین‌های عام
۸۰	تمرین‌های قرآنی
۸۷	● علم بدیع
۸۷	۱- تعریف علم بدیع
۸۷	۲- شیوه‌های بدیع
۸۸	۱-۲- محسنات عظمی
۸۸	● جناس
۸۸	✱- اقسام جناس
۹۱	● سجع
۹۱	✱- اقسام سجع
۹۲	● ترصیع
۹۳	● موازنه
۹۳	● ردّ العجز علی الصدر
۹۳	● ارصاد
۹۴	تمرین‌های عام
۹۵	تمرین‌های قرآنی
۹۸	۲-۲- محسنات معنوی
۹۸	● توریه
۹۸	✱- اقسام توریه
۹۹	● طباق
۹۹	✱- اقسام طباق از حیث ایجاب و سلب
۱۰۰	✱- اقسام طباق به اعتبار نوع کلمه

۱۰۱	● استخدام
۱۰۱	● افتنان
۱۰۲	● التفات
۱۰۲	● - اقسام التفات
۱۰۳	● - فوائد التفات
۱۰۴	● - اسلوب های التفات
۱۰۵	● جمع
۱۰۶	● عکس
۱۰۷	● لفة و نشر
۱۰۷	● - اقسام لفة و نشر
۱۰۸	● مشاکله
۱۰۹	● مبالغه
۱۰۹	● - اقسام مبالغه
۱۱۱	تمرین های عام
۱۱۲	تمرین های قرآنی
۱۱۵	فهرست منابع

سخن ابزار تفاهم و کلید بیان آراء و اندیشه‌هاست. از این‌رو سخن گفتن نه تنها فن و هنر، که دانشی والا و ارزشمند همراه با آرمان‌های متعالی است. "علوم بلاغت" مجموعه‌ای از دانش‌هاست که متکفل بررسی و شناخت انواع سخن و لایه‌های متفاوت و متعدد معنایی آن است که راه‌یابی به رمز و رازها، حکمت‌ها و ظرایف سخن را وجهه‌ی همت خود ساخته است.

از آن جا که معجزه جاودان دین خاتم از جنس کلام است، جایگاه برتر و ارزش والای علوم بلاغت در میان سایر علوم و دانش ها رخ می نماید. زیرا علوم بلاغت حقایق قرآن را بیان کرده، نکات تأویل را روشن ساخته، دلایل اعجاز بیانی قرآن را آشکار ساخته، قالب های متعدد و متفاوت بیانی قرآن کریم را تبیین نموده، فصاحت و بلاغت آن را نمایان می سازد. به همین دلیل علوم بلاغت، از مهم ترین مباحث مطرح در علوم قرآنی است که پرداختن به آن فواید فراوانی را به ارمغان می آورد.

کتاب حاضر با عنوان «آموزش قرآنی علوم بلاغت، جستاری در مباحث علم بیان و بدیع» عهده‌دار ارائه و بررسی مباحث علم بیان و بلاغت در علوم بلاغت بوده و تلاش می‌کند ضمن ارائه‌ی رؤوس مطالب این علوم به گونه‌ای روشمند و متناسب با اهداف آموزشی، دانشجویان را هر چه بیشتر با مفاهیم قرآنی آشنا سازد. دانشجویان گرامر نیز می‌توانند برای دستیابی به مباحث علم معانی که شاخه دیگری از مجموعه علوم بلاغت است، به کتاب «در ستاره علوم بلاغت (۱) ابواب علم معانی» که توسط دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج به چاپ رسیده است، مراجعه نمایند.

ویژگی‌های کتاب

این کتاب در تلاش تأمین اهداف آموزشی ذیل است:

- ۱- اشتغال بر مباحث علم بیان و علم بدیع همراه با گزینش و آرایه‌های مناسب کاربردی و پر اهمیت به منظور افزایش اطلاعات دانشجویان و افزونی قدرت فهم و درک آنان از حوزه ادبی و قرآن کریم.
- ۲- بهره‌گیری از شواهد ادبی و آیات قرآن کریم و فقراتی از نهج البلاغه به‌سوی دانشجویان به‌منظور حفظ لفظ و معنی مناسب مقام تعلیم و تربیت بوده، دانشجویان را با سخنان و کلمات عالی‌ه‌ی الهی، اخلاقی و ادبی مانوس سازد.
- ۳- آرایه‌ی مطالب به زبان فارسی با هدف رعایت محدودیت ساعات درسی و اهتمام بر ارائه رؤوس مطالب علم بیان و علم بدیع و افزایش حداکثری معلومات دانشجویان در این دو حوزه.
- ۴- اشتغال بر چکیده‌ی مطالب مهم به زبان عربی با تکیه بر متن کتاب «جواهر البلاغه» به‌منظور ارتقای توانایی دانشجویان در مراجعه به منابع عربی.

۵- بهره‌مندی از آیات قرآن کریم در مقام شواهد بیانی در متن دروس.

۶- ارائه تمرین‌های عام در پایان مباحث که مشتمل بر شواهد ادبی-عربی و مأخوذ از کتب مرجع می‌باشد.

۷- ارائه تمرین‌های قرآنی در پایان مباحث با هدف ارتقای توانایی دانشجویان در به‌کارگیری قواعد آموخته شده و نیز درک بهتر از متن قرآن کریم و تذوق وجوه اعجاز بیانی آن.

۸- بهره‌مندی از کتب مرجع در علوم بلاغت و نیز جدیدترین کتب تألیف یافته در این زمینه و ارائه تحقیق از این متون جهت دستیابی به مفیدترین متن درسی.

۹- تلاش در جهت ارائه ساده‌ترین و دقیق‌ترین عبارات در تعریف موضوعات.